

3. Ряшко О.В. Законність у контексті профілактики правопорушень в службовій діяльності міліції України : автореф. дис... канд. юрид. наук : 12.00.07 / О.В. Ряшко. – Київ, нац. ун-т внутр. справ. – К., 2006. – 20 с.

4. Самохвалов В.В. Законність і справедливість: теоретико-правові проблеми співвіднесення та взаємодії : автореф. дис... канд. юрид. наук : 12.00.01 / В.В. Самохвалов. – Ін-т законодавства Верховної Ради України. – К., 2008. – 18 с.

Швагер Ольга Андріївна – асистент кафедри цивільно-правових дисциплін та банківського права Навчально-наукового інституту права Сумського державного університету, аспірант кафедри цивільного, фінансового та адміністративного права Класичного приватного університету

ВПЛИВ ПРИНЦИПІВ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ГАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ФОНДУ ГАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ

Система гарантування вкладів сприяє розвитку всіх інститутів суспільства, економіки. Формування такої системи базується за допомогою реалізації саме принципів, які відображають основоположні властивості самої системи у науково-методичному, правовому та організаційному аспектах.

Визначення основного переліку принципів функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб має не лише теоретичне значення, але і суто практичне. Перелік основоположних принципів визначено Базельським комітетом з банківського нагляду та Міжнародною асоціацією страховиків депозитів. Проте слід звернути увагу на те, що на сьогоднішній день зазначені принципи не систематизовані та потребують детального роз'яснення.

Деякі дослідники виділяють три групи принципів функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб: 1) науково-методичні принципи (принцип ціле направленості, принцип комплексності, принцип системності); 2) правові принципи (принцип законності, пруденційне регулювання та нагляд, єдиний центр відповідальності); 3) організаційні принципи (принцип транспарентності, принцип ліквідності,

принцип координації дій, принцип фінансової стійкості системи, принцип ефективності системи).[1, с. 160-161]

На нашу думку, такий підхід до визначення сукупності принципів функціонування системи гарантування вкладів є вузькоспеціалізованим і стосується лише економічної сторони функціонування системи.

Враховуючи вище викладене, беручи за основу принципи фінансового та адміністративного права та керуючись методом аналогії пропонуємо виділити наступні властивості принципів функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб в Україні: 1) підпорядковані одній меті - захисту прав і законних інтересів вкладників банків, зміцненню довіри до банківської системи України, стимулюванню залучення коштів у банківську систему України, забезпеченню ефективної процедури виведення неплатоспроможних банків з ринку та ліквідації банків, та слугують забезпеченню виконання завдань учасниками системи, визначених саме цією метою; 2) регулюють публічно – правову, в першу чергу, та приватно – правову сферу правовідносин, які встановлюються та на державному рівні та забезпечуються державно-правовим захистом; 3) кожен принцип повинен мати характеристику загальності, проте в різних ситуаціях правозастосування може змінювати прояви свого впливу на певні правовідносини; 4) принципи функціонування системи повинні бути адекватними тим реаліям відносин щодо яких їх буде застосовано; 5) кожний принцип повинен бути унікальним за своїм змістом, тобто зміст кожного попереднього принципу не повинен дублюватися в наступному; 6) принципи повинні бути закріплені нормативно.

Нами в попередніх роботах було визначено, що принципами системи гарантування вкладів фізичних осіб є: - обов'язковість участі банків в системі гарантування вкладів; - прозорість діяльності самої системи; - накопичувальний характер формування коштів фонду гарантування вкладів; - наявність обмеження (гарантованої суми) повернення по вкладам; - наявність можливості залучення коштів від інших осіб відмінних від банків (в тому числі іноземних інвесторів та держави); - мінімізація ризиків настання негативних наслідків для вкладників. [2, с. 158]

Нормативність закріплення принципів функціонування системи гарантування вкладів відображена в статтях закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», що дозволяє зробити висновок про їх вплив на діяльність Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Наприклад, проаналізуємо принцип обов'язкової участі банків в системі гарантування вкладів фізичних осіб.

Частина 1 статті 17 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» встановлено обов'язковість участі банків у Фонді гарантування вкладів фізичних осіб. Частина 4-6 зазначеної статті визначають, що Фонд має право безоплатно одержувати від банку інформацію про його діяльність, пояснення з окремих питань, будь-які документи, необхідні для здійснення перевірки та виконання Фондом інших функцій, передбачених цим Законом. Банк зобов'язаний надавати Фонду на його вимогу або відповідно до вимог законодавства документи та іншу інформацію, необхідні для виконання Фондом функцій, передбачених цим Законом. Банки надають інформацію, що містить банківську таємницю, у порядку, встановленому Законом України "Про банки і банківську діяльність". Фонд виключає банк з числа учасників Фонду в разі прийняття рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку. Фонд веде реєстр учасників Фонду в порядку, передбаченому нормативно-правовими актами Фонду. [3]

Слід звернути увагу на те, що зазначена вище стаття деталізує функції Фонду визначені статтею 4 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», зокрема, щодо регулювання участі банків у системі гарантування вкладів фізичних осіб. [3]

Таким чином, ми бачимо, що обов'язку банку бути учасником системи гарантування вкладів фізичних кореспондуються певні права Фонду щодо регулювання участі.

На підставі всього вище викладеного, слід зробити висновок про те, що підняті вище проблеми потребують подальшої розробки та висвітлення їх в наступних наукових працях, оскільки їх розв'язання дозволить більш детально охарактеризувати правовий статус Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Література

1. Такушинова М. М. Принципы функционирования системы страхования вкладов [Електронний ресурс] // Пространство экономики.-2013.№4-2.– Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/printsiyu-funktsionirovaniya-sistemy-strahovaniya-vkladov>.
2. Shvager, O.A. Actual problems of the legal regulation of the guaranteeing (insurance) system of individuals' deposits //The Scientific Association of Economists and Lawyers "Fundacio":Zagreb's International Conference on Law and Social Sciences (December, 5th, 2014), Zagreb (Croatia),2014, the collection of scientific papers.- P.157-159.
3. Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 23.02.2012 № 4452-VI // Відомості Верховної Ради України від 14.12.2012 р., № 50, ст.. 564 – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>

Швагер, О.А. Вплив принципів функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб на діяльність фонду гарантування вкладів фізичних осіб в Україні / О.А. Швагер // Адміністративне право і процес: історія, сучасність, перспективи розвитку: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Кривий Ріг, 25 березня 2016 року). – Кривий Ріг: Донецький юридичний інститут МВС України, 2016. – С. 258-261.